

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas uzklauššanas sanāksme

par AS "Sadales tīkls" elektroenerģijas sadales sistēmas attīstības plānu 2025. –
2034.gadam

Protokols

Rīgā

2024.gada 16.septembrī

Nr.4

Sanāksmi vada:

V.Uzvārds, Regulatora pārstāvis.

Piedalījās:

V.Uzvārds, Regulatora pārstāve;
V.Uzvārds, Regulatora pārstāvis;
V.Uzvārds, Regulatora pārstāvis;
V.Uzvārds, Regulatora pārstāvis;
V.Uzvārds, Regulatora pārstāvis;
V.Uzvārds, Regulatora pārstāvis;
V.Uzvārds, Regulatora pārstāve;

V.Uzvārds, Latvijas Republikas Valsts kontroles pārstāvis.

Uzaicinātie:

V.Uzvārds, AS "Sadales tīkls" pārstāvis;
V.Uzvārds, AS "Sadales tīkls" pārstāvis;
V.Uzvārds, AS "Sadales tīkls" pārstāvis;
V.Uzvārds, AS "Sadales tīkls" pārstāvis;
V.Uzvārds, AS "Sadales tīkls" pārstāve;
V.Uzvārds, AS "Sadales tīkls" pārstāvis;
V.Uzvārds, AS "Sadales tīkls" pārstāvis

Protokolē:

V.Uzvārds, Regulatora pārstāve.

Sanāksme sākas plkst. 14.00.

Darba kārtība:

1. Informācija par uzklauššanas sanāksmes norises kārtību.
2. Komersanta informācija par iesniegto elektroenerģijas sadales sistēmas attīstības plānu 2025. – 2034.gadam (turpmāk – Plāns).
3. Uzklauššanas sanāksmes dalībnieku jautājumi un komersanta pārstāvja atbildes par Plānu.

1. Informācija par uzklausišanas sanāksmes norises kārtību.

Regulatora pārstāvis informē klātesošos uzklausišanas sanāksmes dalībniekus par sanāksmes mērķi un norises kārtību, par Plāna izvērtēšanas un apstiprināšanas laiku un kārtību, kā arī par priekšlikumu iesniegšanas kārtību.

Regulatora pārstāvis aicina akciju sabiedrības “Sadales tīkls” (turpmāk – AS “Sadales tīkls”) pārstāvjus iepazīstināt uzklausišanas sanāksmes dalībniekus ar informāciju par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijā (turpmāk – Regulators) iesniegto Plānu.

2. Komersanta skaidrojums par Plānu.

Komersants ir sagatavojis prezentāciju (skaidrojumus par Plānu).

AS “Sadales tīkls” pārstāvis iepazīstina sanāksmes dalībniekus ar Regulatorā iesniegto Plānu un sniedz prezentāciju par Plānu.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis paskaidro, ka Plāna mērķis ir noteikt attīstības programmas un tām nepieciešamos finanšu ieguldījumus sadales sistēmas objektos turpmākajos 10 gados tā, lai sasniegtu noteiktos sadales sistēmas drošuma, stabilitātes un pakalpojumu kvalitātes rādītājus. Papildus mērķis ir akcentēt izaicinājumus sadales sistēmas attīstībā, ņemot vērā gan klimata pārmaiņas, gan arī tehnoloģisku attīstību, kā arī turpmākās diskusijas ar sabiedrību – pašvaldībām, elektroenerģijas tirgus dalībniekiem, lai iezīmētu jaunās attīstības programmas turpmākām diskusijām, kas veicinās Latvijas elektroenerģijas tirgus konkurētspēju. Plāns ir izstrādāts atbilstoši Regulatora 2020.gada 28.maija lēmumam Nr.1/5 “Noteikumi par elektroenerģijas sadales sistēmas attīstības plānu” (turpmāk – Noteikumi) un tas sastāv no aprakstošās daļas un informatīvās daļas.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis sniedz informāciju par 2023.gadā paveiktajiem darbiem elektroenerģijas sadales sistēmas attīstībā. AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka uzņēmums ir turpinājis efektīvizēt savu tīklu, samazinot kopējo elektrotīkla garumu par 85 km. 2023.gadā ir veikti būtiski ieguldījumi infrastruktūras uzturēšanā, piemēram, ir iztīrītas elektrolīniju trases 4 490 km apmērā, tāpat ir paaugstināti kvalitātes rādītāji, sasniedzot vidējās elektroenerģijas piegādes pārtraukuma ilguma indeksu (SAIDI) 168 min un pārtraukuma skaita indeksu (SAIFI) 1,99 reizes. Vienlaikus 2023.gadā izmantojot jaunas tehnoloģijas ir veikta piekarkabeļa izbūve esošos balstos 548 km, kas ļāva paildzināt esošās infrastruktūras kalpošanas laiku un drošumu.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis sniedz ieskatu AS “Sadales tīkls” darbības rādītāju novērtējumā 2023.gadā un norāda, ka ir sasniegti ļoti labi rādītāji atsevišķos Plāna mērķu rādītājos, piemēram, pārtraukumu skaits, kuru novēršana notikusi virs 24h (bez masveida bojājumu situācijām) bija 0. Tāpat 2023.gadā nav bijuši negadījumi AS “Sadales tīkls” elektroietaisē, kuru cēlonis ir elektrotīkla tehniskais stāvoklis. Vienlaikus AS “Sadales tīkls” pārstāvis uzver, ka ir sasniegts labs rezultāts elektroenerģijas zudumu apjomā un tas veido 3,72%, tāpat viedo skaitītāju īpatsvars pieslēgumos ir pietuvojies 100%. Kopumā investīcijas elektrotīklā 2023.gadā veidoja 649 euro / km. AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka ir arī tādi attīstības mērķu rādītāji, kuros ir izdevies sasniegt vidēju novērtējumu: SAIDI – 85 minūtes, bojājumu

skaits uz elektrolīnijas 100 kilometriem – 15,7, pārtraukumu novēršanas vidējais laiks – 180 minūtes, gadā atjaunojamā elektrolīniju daļa no kopējā elektrolīniju garuma – 1,5%, kā arī vidējās piecu gadu perioda investīcijas pret RAB vērtība – 6,2%. AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka atsevišķās pozīcijās rādītāji ir bijuši zemi un visvairāk uzņēmums pievērš uzmanību zemajam SAIFI rādītājam (1,51 reizes). AS “Sadales tīkls” pārstāvis uzsver, ka pagājušais gads ir bijis īpašs ar to, ka ir bijis salīdzinoši augsts jauno pieslēgumu skaits, kur ir sniegts elektroenerģijas standartam neatbilstošs pakalpojums, ko AS “Sadales tīkls” cenšas novērst, izmantojot dažādus risinājumus, kā arī papildus tiek pētīta citu elektroenerģijas sadales sistēmas operatoru pieredze. Papildus AS “Sadales tīkls” kontekstā ar SAIFI rādītāju sniedz ieskatu par masveida bojājumu situācijas un elektroapgādes drošuma statistiku pēdējos gados, sākot ar 2012.gadu, kā arī par risinājumiem, kas tiek izmantoti masveida bojājumu situācijās, ko izraisa dabas stihijas.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis sniedz informācija par izkliedēto ģenerāciju un norāda, ka pēdējo divu gadu laikā AS “Sadales tīkls” ir pieslēgti ap 500 MW elektrostaciju un mikroģeneratoru, izbūves un pieslēguma nodošanas posmā ir elektrostacijas ar kopējo jaudu vairāk kā 300 MW. Pēdējo gadu tendences norāda uz to, ka iedzīvotāji uzstāda saules paneļus, lai nosegtu savu mājāsaimniecības pašpatēriņu, AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka nākotnē sagaidāma tāda pati tendence. Saules elektrostaciju īpatsvars ir 56%, paredzams, ka tas pieaugs līdz 75% (var novērot interesi par elektroenerģijas uzkrātuvju pieslēgumiem), tiks izvērtētas iespējas esošā sistēmā pieslēgt lielāku apjomu elektrostaciju. Tāpat AS “Sadales tīkls” norāda, ka nākotnē apvienojot dažāda veida elektrostacijas (saules un vēja) ir iespēja sasniegt augstāku efektivitāti. Papildus AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, lai šo modeli nākotnē ieviestu ir nepieciešams noteikt kārtību, kā elektroenerģija tiek nodota tīklā izmantojot dažādus izkliedētās ģenerācijas avotus.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka 2023.gadā ir veikts liels darbs, lai sakārtotu neto norēķinu sistēmas ieviešanu un darbību, un sākot ar 2024.gadu tiek pilnībā nodalīta neto uzskaitē un neto norēķinu sistēmas.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis sniedz ieskatu par inovācijām, pētniecību un attīstību, kas ir paveikts līdz šim brīdim. Kā piemērs tiek minēts kapitālieguldījumi elektrotīklā – tā vietā, lai palielinātu jaudas un pārceļtu tās nākošajā līmenī, AS “Sadales tīkls” vērtē iespēju ieviest elastīgus pakalpojumus, tādējādi jau pašiem klientiem ļaujot piedalīties elastības pakalpojuma tirgū, vienojoties, kurš noteiktā brīdī nepatērē elektroenerģiju.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis sniedz plašāku informāciju par inovācijas specializētajā tehnikā, kas ļauj procesus padarīt daudz efektīvākus. AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka inovācijas specializētajā tehnikā ir sekmējuši vairākus ieguvumus, kā piemēram, augsta operatīvāte bojājumu novēršanas darbos, vairāku tehnikas vienību aizvietošana, multifunkcionālu darbu veikšana (cilvēku celšana, kravu celšana, balstu nomaiņa), darbs neatslēdzot spriegumu tīklā, laika ekonomija darbu veikšanai, darbs vissarežģītākajos bezceļu apstākļos. Papildus AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka specializētā tehnika tiek izmantota arī, lai nodrošinātu elektroapgādes drošumu. Tiek veikta ģeneratoru parka atjaunošana uz jauniem un moderniem ģeneratoriem, aprīkošana ar GPS ierīcēm, tiek ieviesta attālinātā vadība un uzraudzība. Šāda risinājuma mērķis ir samazināt personāla iesaisti pārvietojamo ģeneratoru uzraudzībā,

savukārt ieguvums ir iespējas kontrolēt degvielas patēriņu, slodzi, apstādināt (automātiski vai manuāli) un palaist generatoru, kontrolēt citus tehniskos parametrus.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis sniedz informāciju par prioritāriem kapitālieguldījumu projektiem turpmākajos gados. Plānā kapitālieguldījumu apjoms sadales sistēmas aktīvos sasniedz 1 417 milj. *euro*, vidēji gadā veidojot 142 milj. *euro*. AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka būtiskākā programma ir elektrotīkla pārbūve un atjaunošana, kurā plānots ieguldīt 53% no kopējiem ieguldījumiem jeb vidēji 76 milj. *euro* gadā. Otra lielākā kapitālieguldījumu grupa ir klientu pieslēgumu izbūve, kam ielānāti vidēji 46 milj. *euro* gadā jeb 33% no kopējiem kapitālieguldījumiem. Savukārt visiem pārējiem kapitālieguldījumiem paredzēti vidēji 20 milj. *euro* gadā jeb 14% no kopējiem ieguldījumiem.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka turpmākajiem diviem gadiem ir piesaistīts Eiropas Savienības Atjaunošanas un noturības mehānisma (turpmāk – ANM) fonda finansējums par kopēju apmēru 100 milj. *euro*, kas neatstās ietekmi uz elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifiem.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis informē, ka ANM finansējumu ir plānots investēt sekojošās programmās:

- elektrotīkla izbūve elektroauto vai mikroģeneratoru pieslēgumu veicināšanai – 6,5 milj. *euro*;
- ēku energoefektivitātes un siltumapgādes risinājumu uzlabošana – 1,74 milj. *euro*;
- videsprieguma līniju izbūve uz blīvi apdzīvotām vietām – 9,83 milj. *euro*;
- sadales transformatoru tehnisko zudumu kompensēšana ar saules enerģiju – 6,97 milj. *euro*;
- sadales transformatoru nomaiņa zudumu samazināšanai – 10 milj. *euro*;
- elektroenerģijas tirgus datu apmaiņas un uzglabāšanas platforma – 2,1 milj. *euro*;
- viedās elektroenerģijas uzskaites sistēmas ieviešana – 3,5 milj. *euro*;
- videsprieguma kailvadu līniju pārbūve kabeļu izpildījumā – 20,7 milj. *euro*;
- attālināti vadāmu slēdžu izbūve – 12,62 milj. *euro*;
- viedā elektrotīkla pārvaldības risinājuma ieviešana un apmācības – 4,78 milj. *euro*;
- jaudu pieejamības nodrošināšana 110 kV apakšstaciju līmenī – 21,6 milj. *euro*.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis sniedz ieskatu arī par kapitālieguldījumiem citās programmās, kas ir prioritāras, ņemot vērā sarunas gan ar ministrijām, gan pašvaldībām, gan lietotājiem.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis sniedz informāciju par elektrotīkla drošuma uzlabošanas programmu, kas tiek ieviesta izmantojot REPowerEU finansējumu. AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka elektrotīkla drošuma uzlabošanas programmu ietvaros tuvākos gados plānots izbūvēt 500 attālināti vadāmos slēdžus un kabeļu izpildījumā pārbūvēt vairāk kā 300 km videsprieguma kailvada līniju (prognozētais ieguvums neplāna SAIDI būs 8-9 minūtes). AS “Sadales tīkls” pārstāvis uzsver, ka tiek plānots turpināt ANM programmu ar drošas elektrolīnijas izbūvi uz apdzīvotām vietām, kurās nav 110 kV apakšstacijas. Tāpat tiek plānots tuvējās pierīgas un attīstības centru videsprieguma elektrotīklu pārbūvēt 100% kabeļu izpildījumā. AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka

līdz 2030.gadam plānots 100% apmērā noizolēt zemsprieguma elektrotīklu (55% būs kabelis un 45% piekarkabelis).

AS “Sadales tīkls” pārstāvis sniedz ieskatu par lietotāju izrādīto interesi par jaudām un norāda, ka lietotāji izrāda interesi par lielu jaudu (virs 250 kW) pieslēgumiem, līdz ar to ir vērojams pieslēgumu pieaugums (daļu veido elektroauto uzlāde), savukārt interese par izkliedēto ģenerāciju ir kļuvusi mazāka, bet joprojām ir stabila. Papildus AS “Sadales tīkls” pārstāvis sniedz informāciju par jaunu 110 kV apakšstaciju izbūvi un esošo jaudu palielināšanu un norāda, ka AS “Sadales tīkls” ir identificējuši nepieciešamību palielināt jaudas Tallinas šosejas posmā (Berģi – Saulkrasti – Salacgrīva).

AS “Sadales tīkls” pārstāvis informē par inovācijām un pētniecību un norāda, ka šogad AS “Sadales tīkls” ir saņēmusi atbalstu no Eiropas Savienības programmām, kuras atbalsta dažāda veida pētniecības programmas. Viens no šī brīža aktuālajiem projektiem ir jauna elastības pakalpojumu nodrošināšana risinājuma izstrāde tīkla pārslodzes efektīvai pārvaldībai, izmantojot elektroenerģijas galalietotāju pieprasījuma reakcijas potenciālu. Izveidot pēdējo soli lokālam elastības pakalpojumu tirgum, demonstrējot pilna cikla elastības pakalpojumu procesu Latvijā ar reāliem klientiem. Savukārt otrs projekts ir saistīts ar preventīvu laikapstākļu prognozēšanu, lai AS “Sadales tīkls” jau savlaicīgi spētu sagatavoties iespējamajiem bojājumiem. Šis projekts ir saistīts ar jaunas lielo datu vadītas virszemes elektrotīkla pirms vētras bojājumu prognozēšanas sistēmas izstrādi efektīvākai elektroapgādes traucējumu novēršanai. Ir paredzēta mašīnmācīšanās algoritmos bāzētas sistēmas izveide, lai preventīvi prognozētu laikapstākļu ietekmi uz sadales sistēmas operatora tīkla bojājumiem.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis sniedz informāciju par sasniedzamajiem attīstības mērķiem, kas ietverti Plānā.

AS “Sadales tīkls” izvirzītie mērķi un sasniedzamie rādītāji ir plānoti desmit gadu periodā (līdz 2034.gadam) un tie ir sagrupēti trīs grupās:

1. Vienmērīga elektrotīkla pārbūve un plānveida uzturēšana:
  - pārbūvēt **27** 110 kV apakšstacijās vidsprieguma sadalītais;
  - atjaunot elektrolīnijas **17 000 km** garumā;
  - samazināt elektrotīkla apjomu par **1-2%**;
  - izolēta elektrotīkla īpatsvars **75%**;
  - zemsprieguma elektrotīkls **100% izolētā izpildījumā**.
2. Elektroapgādes kvalitātes uzlabošana:
  - neplāna SAIDI **65 min**;
  - neplāna SAIFI **1,3 reizes**;
  - bojājumu skaits **<12 000/gadā**;
  - novērst konstatētās kvalitātes neatbilstības 2-3 gadu laikā.
3. Vieda elektrotīkla pārvaldība:
  - elektroenerģijas zudumi **<4%**;
  - viedo elektroenerģijas skaitītāju parka uzturēšana;
  - uzlabot dispečervadības sistēmas sadarbības spēju ar viedajiem elektroenerģijas skaitītājiem, sensoriem vidsprieguma un zemsprieguma elektrotīklā.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka salīdzinot ar apstiprināto elektroenerģijas sadales sistēmas attīstības plānu 2024. – 2033.gadam kapitālieguldījumu izmaksas, neskaitot ANM un klientu pieprasījumu izbūvi, ir samazinātas par 0,3%.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka Plānā paredzēto kapitālieguldījumu projektu realizācijas aplēstā ietekme uz elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifiem ir 1,97%.

3. Uzklaušanās sanāksmes dalībnieku jautājumi un komersanta pārstāvju atbildes par Plānu.

Regulatora pārstāvis pateicas komersanta pārstāvim par sniegto plašo informāciju par iesniegto Plānu un lūdz sniegt atbildi uz precizējošiem jautājumiem par Plānu. Vai Jūs varat sniegt papildu informāciju par Plānā ietvertās programmas “Sprieguma kvalitātes uzlabošana” baterijas izmantošanas pilotprojektu, kas noprotams no Plāna uz doto brīdi vairs netiek realizēts, jo nav devis pozitīvu rezultātu?

AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka ņemot vērā tehnoloģisko attīstību uzkrājošo bateriju jomā, AS “Sadales tīkls” darbinieki veica izvērtējumu par ieguvumiem, uzstādot uzkrājošās baterijas atsevišķos objektos, kuros ir garas elektrolīnijas, un secināja, ka šāda risinājuma ieviešana šobrīd ir ekonomiski nepamatota.

Regulatora pārstāvis lūdz precizēt, vai šajā gadījumā elektrolīniju pārbūves kapitālieguldījumi nebūs lielāki nekā uzstādot uzkrājošās baterijas?

AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka uzkrājošo bateriju risinājuma ieviešana tīkla aplēstā dārgāka nekā tīkla pārbūve. Vienlaikus AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka īstenojot pilotprojektu līdz galam netika atrisināta sprieguma kvalitātes problēma un tā bija izteikta brīžos, kad lietotājs patērēja lielāku elektroenerģijas apjomu. Ņemot vērā iepriekš minēto, tika pieņemts lēmums turpināt elektrolīniju pārbūvi, vienlaikus AS “Sadales tīkls” ir notestējusi arī elektrobalanseru risinājumu, kas ļauj uzlabot sprieguma kvalitāti bez nozīmīgas tīkla pārbūves. Šo AS “Sadales tīkls” varētu nākotnē izmantot kā pagaidu risinājumu, lai tīkls nav jāpārbūvē. Papildus AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka paralēli tiek strādāts arī pie risinājuma, kas nepieciešams mirgoņas problēmas risināšanai.

Regulatora pārstāvis lūdz precizēt, vai jaunu 110 kV apakšstaciju būvniecība tiks finansēta no AS “Sadales tīkls” finansējuma, nepiesaistot Eiropas Savienības fondus.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis precizē, ka tieši jauno apakšstaciju būvniecībai ir plānots piesaistīt Eiropas Savienības Modernizācijas fondu, neizmantojot AS “Sadales tīkls” finansējumu. AS “Sadales tīkls” plāno 2025.gada pavasarī iesniegt pieteikumu finansējuma saņemšanai.

Regulatora pārstāvis lūdz AS “Sadales tīkls” viedokli par mikroģenerācijas turpmāko attīstību – vai jauni pieslēgumi saglabāsies līdzšinējā līmenī vai tomēr gaidāms samazinājums? Vai šobrīd jauni pieslēgumi ir novērojami arī mājāsaimniecību segmentā?

AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka nākotnes mikroģenerācijas attīstību ietekmēs elektroenerģijas cenas. Papildus jaunu pieslēgumu skaitu varētu veicināt arī uzkrājošo bateriju attīstība, jo parādies jaunam lētākam risinājumam, varētu palielināties lietotāju interese par mikroģenerāciju. Papildus AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka tāds masveida jaunu mikroģenerācijas pieslēgumu skaits, kā pēdējos mēnešos (saistībā ar neto uzskaites sistēmu) nākotnē nav sagaidāms.

AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka mājsaimniecību segmentā šobrīd jaunu mikroģenerācijas pieslēgumu ir samērā maz. Jauni mikroģeneratoru (saules paneļu uzstādītādīšana) pieslēgumi tiek izbūvēti, piemēram, ar jaunas mājas būvniecību.

Regulatora pārstāvis norāda, ka Plānā ir ietverta informācija, ka ir pieaugusi pieslēgumu pieprasītā jauda, savukārt elektroenerģijas sadalītais apjoms ir samazinājies. Regulatora pārstāvis lūdz sniegt informāciju par to, vai ieviešot 50% atlaidi atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likumā noteiktajam jaunu pieslēgumu izbūvei ir vērojams jaunu pieslēgumu izbūves pieaugums?

AS “Sadales tīkls” pārstāvis norāda, ka šobrīd jaunu pieslēgumu pieaugums, ko būtu ietekmējis jaunais regulējums nav novērojams. Uz doto brīdi jauno pieslēgumu pieaugumu galvenokārt ietekmē elektroauto uzlādes staciju būvniecība.

Regulatora pārstāvis pateicas klātesošajiem un slēdz uzklaušīšanas sanākumi.

Uzklaušīšanas sanākumi slēdz plkst. 15.05

Uzklaušīšanas sanāksmes vadītājs

V. Uzvārds

Protokolētāja

V. Uzvārds

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU